

समासव्यासयोगतस् Buic. P. 1, 9, 27. — 3) Durchmesser COLEBR. Alg. 87. Breite VARĀH. Bṛh. S. 53, 12. 17. 28. fgg. = मानभेद ÇANDAR. im ÇKDR. — 4) der auseinandergezogene Text; Bez. des Padapāṭha AV. PAṬ. 3, 68. 72. — 5) N. pr. eines mythischen Weisen, dem die Redaction und auch Abfassung einer Menge umfangreicher Texte (der Veda, des Mahābhārata, der Purāṇa, des Vedānta u. s. w.) zugeschrieben werden; er gilt für einen Sohn Parāçara's von der Satjavati (vgl. द्वैपायन, कृष्णद्वैपायन). TRIK. 2, 7, 15. 3, 3, 154. H. 847. H. an. MED. HAL. 2, 258. TAITT. ĀR. 1, 9, 2. Ind. St. 4, 377. BRAG. 40, 13. मुनीनाम्प्यक्तं व्यासः (sagt Kṛṣṇa) 13, 37. 18, 75. MBH. 1, 21. 2047. विव्यास वेदान्यस्मात्स तस्माद्यास इति स्मृतः 2417. HARIV. 2. 4. 5. 453. 7999. 10692. मत्सीतनूज Spr. (II) 1110. Verz. d. Oxf. H. 47, b, 21. fgg. 59, a, 35. Buic. P. 1, 6, 1. BUANOVR. Intr. 568. TATTVA. 22. HALL. 9. 86. Verfasser eines Gesetzbuchs JĀR. 1, 5. Ind. St. 4, 20. 232. fgg. 467. GILD. BĪB. 453. achtundzwanzig Vjāsa VP. 272. Verz. d. Oxf. H. 52, a. fgg. 80, a. Astronom. Ind. St. 2, 247. स्कान्द 3, 280. मातर = सत्यवती TRIK. 2, 8, 11. ०सू desgl. 3, 3, 222. — 6) als v. l. für व्याप्त Vāṇ. Bṛh. S. 77, 7 vielleicht fehlerhaft für व्याध oder व्याप्य Costus speciosus oder arabicus. — Vgl. दिनव्यासदल, बावजी, बृहद्यास, वेद, वैयास fgg.

व्यासकेशव m. N. pr. eines Autors Verz. d. B. H. No. 80.

व्यासगीता f. (sc. उपनिषद्) pl. Titel eines Theils des Kūrmapurāṇa Verz. d. Oxf. H. 8, a, 38. Verz. d. B. H. 128, b. 129, a.

व्यासङ्ग (von सञ्ज् mit व्या) m. 1) das Anhaften, Anhängen: दानस्यानिविषादमूकमधुपव्यासङ्गदीनानन adj. (ein Elephant) MĀLATI. 153, 1. कलङ्क ० Spr. 3080. — 2) das Hängen an Etwas, Verlangen nach Etwas, Lust an Etwas, Leidenschaft für Etwas: स्वर्गतरंगिणीतनुवि व्यासङ्गमङ्गीकुरु Spr. 2256. विदत्कुलमनोमङ्गरम् ० Verz. d. Oxf. H. 213, b. No. 507. यत्किंचिन्मनोव्यासङ्गकारकम् (परित्यज्य) MBH. 12, 366. 13, 318. KATHA. 67, 29. Buic. P. 11, 26, 26. — 3) Verknüpfung, Zusammenhang KUSUM. 14, 1. — 4) Zerstretheit (als Erklärung von व्याप्ति) NĪLAK. zu HARIV. 4455. ÇĀK. 71, 3, v. l.

व्यासतीर्थ 1) n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 66, b, 8. — 2) m. N. pr. eines Mannes COLEBR. Misc. Ess. 1, 83. Verz. d. Oxf. H. 388, a. No. 484. 393, a. No. 90. ० बिन्दु HALL 113. 205.

व्यासतुलसी m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 274, a. N. 649.

व्यासत्र्यम्बक m. desgl. ebend. 345, b, 41. fg.

व्यासव n. nom. abstr. von व्यास 5) MBH. 1, 4286.

व्यासदत्ति m. N. pr. eines Sohnes des Vararuki Verz. d. Cambr. H. 15.

व्यासदास m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 248, a, 33.

व्यासपरिपूर्वका f. Titel einer Schrift VJUP. 42.

व्यासपूजा f. Vjāsa's Ehren, Bez. einer best. Begehung Verz. d. B. H. No. 1325. fg.

व्यासभाष्यव्याख्या f. Titel eines Commentars von Vākaspatiṃcra SĀRVADARÇANAS. 105, 22.

व्यासमूर्ति m. Bein. Çiva's ÇIV.

व्यास्यति m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No. 629. fg.

व्यासवन n. N. pr. eines heiligen Waldes MBH. 3, 6068. Verz. d. Oxf. H. 46, b, N. 8.

व्यासवर्ष m. N. pr. eines Mannes HALL 38.

व्यासशतक n. Vjāsa's Hundert (Sprüche), Titel einer Schrift Verz. d. Kop. H. 11, b.

व्यासश्रुकसंवाद m. Vjāsa's Unterredung mit Çuka, Titel einer Schrift aus dem Mahābhārata, Verz. d. Oxf. H. 228, b. No. 559.

व्याससमासिन् (von व्यास + समास) adj. ausführlich und gedrängt: वाच् MBH. 12, 1604.

व्याससिद्धान्त m. Titel eines Werkes Verz. d. Cambr. H. 43.

व्याससूत्र n. Titel eines Sūtra Verz. d. Oxf. H. 279, b, 11; vgl. 257, b, 26. fg. ० चन्द्रिका HALL 96. ० वृत्ति COLEBR. Misc. Ess. 1, 334.

व्यासस्थली f. N. pr. eines heiligen Platzes MBH. 3, 6066.

व्यासाचल (व्यास + ष) m. N. pr. eines Dichters Verz. d. Oxf. H. 283, a, 26. fg.

व्यासारण्य (व्यास + ष) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 263, a, 10.

व्यासाय्यम (व्यास + ष) m. Bein. Analānanda's COLEBR. Misc. Ess. 1, 333.

व्यासाष्टक (व्यास + ष) n. Vjāsa's Oktade, Bez. eines best. Liedes Verz. d. Oxf. H. 72, a, 4. 5. 133, a, 10.

व्यासीय adj. von Vjāsa verfasst, n. ein Werk Vjāsa's Verz. d. Oxf. H. 167, a, 35.

व्यासुकि m. wohl patrōn. Vjādi's Verz. d. Oxf. H. 185, b, 8.

व्यासेध (von सिध् mit व्या) m. Verhinderung, Störung, Unterbrechung: यत्तव्यासेधकारिन् VP. 1, 6, 30.

व्यासेश्वर (व्यास + ई) n. N. eines Linga Verz. d. Oxf. H. 72, a, 1. ० तीर्थ 66, a, 26. fg.

व्याक्त s. u. 1. कृन् mit व्या; davon ० त्व n. (logischer) Widerspruch: अव्याक्तत्वं वाच: H. 66.

व्याक्ति (von 1. कृन् mit व्या) f. (logischer) Widerspruch KĀVYAPR. 184, 9 (349, 11).

व्याकृतस्य (2. वि + घा) adj. nicht geist, nicht zotenhaft AM. Ba. 6, 86.

व्याक्तव्य (von 1. कृन् mit व्या) adj. zu übertreten: घतस्ते शासनं भर्तुर्न व्याक्तव्यमेव कि R. GORR. 2, 23, 4.

व्याकरण (von कृ mit व्या) n. das Aussprechen: मम व्याकरणात् वेत्ति ich es sage MBH. 14, 1881. नामव्याकरणं विज्ञो: Buic. P. 8, 2, 10. चिदुराभेडितं प्राज्ञा द्वित्रिव्याकरणं च यत् HARJ. 1, 153.

व्याक्तव्य (wie eben) adj. zu sagen, mitzuteilen: न त्विदं केषुचिद्याकृतव्यम् MBH. 1, 6227.

व्याहार (wie eben) m. 1) Aeusserung, Gespräch, Unterhaltung AK. 1, 1, 5, 1. H. 241 (व्याहर् fehlerhaft). HAL. 1, 188. घाविभूतव्यातिषो ब्राह्मणानां ये व्याहारास्तेषु मा संशयो भूत् UTTARAR. 81, 4 (104, 5). व्याहारे नै नक्त समुचितो पुष्पदन्तप्रयोगः wenn wir mit einander reden Spr. 4602. SĪH. D. 329, 19. PANĒAT. éd. ORN. 41, 9. पशुशस्त्र ० das Sprechen des Fisches und der Waffen (als portēntum) VARĀH. Bṛh. S. 46, 71. परदार ० Gespräch über ÇĀK. 104, 23, v. l. — 2) Gesang (von Vāgeln): वृत्ति ० HARIV. 4420. 14025. परभूतकलव्याहारेषु MĀLATI. 76. — 3) in der Dramatik eine wichtige Aeusserung u. s. w. BHAR. NĪṬYAG. 18, 119. 19, 66. 94. DAÇAR. 3, 11. 15. SĪH. D. 521. 531. PRATĪPAR. 28, a, 1.